

(Fig. fam.) *Äta kronans b.*, vara i kronans tjänst. *Franskt b.*, ett slags bagarbröd, bakadt af hvete-mjöl med tillblandning af rågmjöl och något litet smör, samt väl jäst, i små aflängt runda bullar. *Vatten och b. se Vatten.* — Ingår i flera sammansättningar, såsom: Hvetebröd, Rågbröd, Hafrebröd, Potatesbröd, Knäckebröd, Bagarbröd, Fångbröd, Kommissbröd, m. fl. — 2) (fig.) a) Uppehålle. *Dagligt b.*, hvad som till dagligt uppehålle behöfves. *Hafva sitt dagliga b. Tägga, förtjena sitt b. Äta annans b.*, vara i tjänst, arbete hos en annan. *Hafva någon i sitt b.*, hafva i sin tjänst någon, som man ger kost och lön. *Taga b-et ur munnen på någon*, frantaga honom dess uppehålle, underhållsmedel, beröfva honom tillfälle till bergning. *Hjelpa någon till b.*, försätta någon i tillstånd att kunna försörja sig. *Gifta någon b. till döddagar*, gifva någon lifstids underhåll; (fam. o. pop.) döma någon till lifstids fängelse. (Ordspr.) *Antingen b. eller död*, nöden driver människan till det yttersta; nöden har ingen lag. — b) *Dagligt b.*, hvad som dagligen händer, vederfares någon. *Stryk är hans dagliga b.* — *Syn.* Uppehålle, Näring, Föda, Bergning, Underhåll. — 3) (teol.) Benämning på den ena formen, hvarunder den heliga nattvarden utdelas. *B-et och vinet i nattvarden.* Jfr. *Oblat, 2. — Ss. B-skärning, tillverkning*, m. fl.

BRÖDBAKNING, f. 2. Tillredning af bröd. — Förkortas i allmänhet till endast bakning. — *Ss. B-skönst.*

BRÖDBIT, m. 2. Litet stycke af bröd. Sages isynnerhet om hårdt bröd. *B-ar efter en måltid.* (Fig.) *Jag har icke smakat en b. i dag*, ingenting ätit. — *Syn.* Brödstycke, Bröds kifva.

BRÖDBOD, f. 2. Se *Bagarbod*.

BRÖDBRIST, f. 3. Brist på tillgång af bröd. *I staden har yppat sig en betänklig b.*

BRÖDDEG, m. 2. Deg, tillredd för brödbakning. Brukas till skilnad ifrån Tårtdeg, Pastejdeg, Bakelsedeg. — Förkortas i allmänt tal vanligtvis till blott: Deg.

BRÖDDURK, m. 2. Ställe på ett fartyg, der bröd förvaras.

BRÖDFRUKT, f. 3. Fruktan af Brödträdet.

BRÖDFRUKTTRÄD, se *Brödträd*.

BRÖDFÖDA, f. 1. 1) (egentl.) Bröd, som behöfves till en människas föda. — 2) (fig.) Hvad som i allmänhet behöfves till en människas näring. Ordet brukas i dagligt tal, icke gerna i högre stil. — *Syn.* Se *Näring*.

BRÖDFÖRVALTARE, m. 3. (föga brukl.) Den, som i kloster har tillsyn om brödet.

BRÖDHERRE, m. 2. pl. — *herrar*. Den, af hvilken någon har sitt uppehålle, antingen genom tjänst eller arbete.

BRÖDHYLLA, f. 1. Hylla, hvarpå det i kakor tillformade brödet sättes vid bakning, innan det införes i ugnen.

BRÖDKAKA, f. 1. Mer eller mindre tunt utkafadt, gräddadt stycke af bröddög, i rund form. *Färsk, mjuk, hård b. Sätta b-kor på spelt i taket till torkning.* — I fråga om användning och förtäring säges vanligtvis: *Kaka bröd*, t. ex. *En kaka bröd, två, ett par, flera k-or bröd. Han får en k. bröd till hvarjt mål.*

BRÖDKÄMMARE, m. 3. o. 3. Mindre rum, der bröd förvaras.

BRÖDKANT, m. 3. 1) Kanten af en brödkaka eller bulle. — 2) Litet vid kanten af en brödkaka eller bulle afskuret stycke.

BRÖDKISTA, f. 1. Kista, hvarti bröd förvaras.

BRÖDKNIF, m. 2. pl. — *knifvar*. Knif, vanligtvis hvassare än andra, som begagnas till bröds-kärning.

BRÖDKORG, m. 2. Korg, hvarti bröd förvaras. Om en korg, full med bröd, säges: *En korg bröd.* (Fig.) *Hänga b-en högt för någon*, göra det svårt för honom att kunna lifnära sig.

BRÖDKORN, n. 3. Mycket liten brödsmlula.

BRÖDKUMMIN, m. 3. sing. Den art af Kumminsläget, som begagnas till krydda i bröd. *Carum Carvi*. Kallas vanligast blott Kummin.

BRÖDLÅDA, f. 1. Låda, hvarti bröd förvaras.

BRÖDLÅR, m. 2. Lår (se d. o. m.), hvarti bröd förvaras.

BRÖDLÖS, a. 2. 1) Som är utan bröd eller uppehålle. *Vara, blifva, göra någon b.* — 2) (fig.) Som icke ger tillräcklig föda och uppehålle. *B-t arbete, yrke. B. tjänst.*

BRÖDLÖSHET, f. 3. 1) Brist på bröd eller föda. *B. i ett hus.* — 2) (fig.) Egenskapen att ej gifva tillräcklig föda och uppehålle. *B-en af ett yrke, en tjänst.*

BRÖDMASK, m. 2. Mask, som uppehåller sig i bröd.

BRÖDMÖNSTRING, f. 2. (krigsadm.) Mönstring, som under loppet af mötena förrättas vid regementena och har till föremål att kontrollera antalet af det manskap, som under mötet skall njuta ration och penningar.

BRÖDNAGG, m. 2. Redskap af bleck, aflängt, med små tänder i undra kanten, hvarmedelst man gör korsränder på brödkakor, efter deras tillformning.

BRÖDPIGG, m. 2. Redskap af jern, med flera hvassa spetsar, hvarmed ytan på brödbullar efter tillformningen genomstickes.

BRÖDPLÅSTER, n. 3. Plåster, tillredt af bröddög.

BRÖDPÅSE, m. 2. pl. — *påsar*. Påse, hvarti bröd förvaras.

BRÖDRABAND, n. 3. (fig.) Den förbindelse, som äger rum mellan naturliga bröder eller emellan medlemmarna utaf brödraskap, samfund, samhällsförening, o. s. v. *B-et emellan Sverige och Norge.* — *Syn.* Brödraförbund.

BRÖDRAFÖRBUND, n. 3. Förbund emellan bröder. Jfr. föreg.

BRÖDRAFÖRSAMLINGEN, f. 2. def. (kyrkoh.) Benämning på Mähriska Brödernes sekt.

BRÖDRALAG, n. 3. Se *Broderskap, 1.*

BRÖDRARIKE, n. 4. Rike, förenadt med ett annat i broderlig vänskap och förbund. *B-t Norge.*

BRÖDRASINNE, n. 4. Broderligt sinnelag, broderliga tänkesätt.

BRÖDRASKAP, n. 3. o. 3. Andeligt samfund, hvars medlemmar kalla hvarandra bröder.

BRÖDRASKIFTE, n. 4. 1) Delning af arf emellan bröder. — 2) (fordom i Sverige) Tvenne bröders delning sins emellan af rikets styrelse. *Riket kom i b. Alriks och Eriks b.*

BRÖDRASÄMJA, f. 1. Sämja, enighet emellan bröder (i bem. 1 o. 2).

BRÖDSKIFVA, f. 1. Afskuret, mer eller mindre tunt, nästan jemntjockt stycke af en brödbulle. I dagligt tal säges äfven: *En skifva bröd.* — *Skära af en b. Rostad b. B., doppad i köllspad. Skära tunna b-fvor att lägga i soppa.* — *Syn.* Se *Brödbit*.

BRÖDSKORPA, f. 1. Den hårdare ytan på en brödkaka eller bulle.

BRÖDSKÅP, n. 3. Skåp, hvarti bröd förvaras.